



KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 24.01.1996
KOM(95) 712 endelig udg.

96/025 (COD)

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om søgsmål med nedlæggelse af påstand
om forbud inden for området beskyttelse
af forbrugernes interesser

(forelagt af Kommissionen)



INDLEDNING

Den 26. oktober 1992 forelagde en gruppe af uafhængige personligheder under ledelse af Peter Sutherland Kommissionen en rapport med titlen "Det indre marked efter 1992: nye udfordringer".

I denne rapport gennemgik man de problemer, der skulle løses for at sikre en retfærdig og effektiv anvendelse af EF-reglerne, og det blev anført, at der skulle gøres det nødvendige for at opfylde de forventninger, som både forbrugerne og virksomhederne havde til det indre marked (sidste og næstsidste afsnit i forordet).

Det var på denne baggrund, at det i rapporten blev understreget, at det ikke ville være nok blot at vedtage nogle regler, og så håbe, at de vil blive anvendt på samme måde i alle medlemsstaterne, og det blev anført, at "der er usikkerhed om effektiviteten i beskyttelsen af forbrugernes rettigheder. Fællesskabet bør snarest tage dette problem op til behandling" (s. 40, henstilling 22).

Den 16. november 1993 vedtog Kommissionen som en reaktion på de henstillinger, der var blevet formuleret af Sutherland-gruppen, en grønbog om "forbrugernes klagemuligheder og om bilæggelse af tvister på forbrugerområdet inden for enhedsmarkedet" (KOM(93) 576).

I forbindelse med grønbogen blev der foretaget meget omfattende høringer, og resultatet heraf bekræftede, at det var nødvendigt og hastede med et fællesskabsinitiativ på dette område.

Vigtigheden af at sikre en konkret opfølgning af grønbogen samt af resultaterne af de gennemførte høringer er blevet understreget af Europa-Parlamentet (Beslutning af 22. april 1994), af Regionsudvalget (udtalelse af 17. maj 1994) og af Det Økonomiske og Sociale Udvalg (udtalelse af 1. juni 1994).

Flere af medlemsstaterne har bedt Kommissionen om at fremlægge et direktivforslag desangående.

I den sammenfattende rapport om det indre marked, der blev forelagt den 9. december på Det Europæiske Råds møde i Essen (KOM(94) 553 af 30. november 1994) bekræftede Kommissionen, at den ville basere sin indsats på de høringer, der blev foretaget i forbindelse med grønbogen.

BEGRUNDELSE

I Procedure og resultater af høringerne i forbindelse med grønbogen

1.1 Efter offentliggørelse af grønbogen modtog Kommissionen 110 skriftlige reaktioner, som repræsenterer alle de berørte interessegrupper og dækker hele Den Europæiske Union: ud over institutionelle meningstilkendegivelser (medlemsstaterne og EU-institutionerne), har der været mange skriftlige bidrag fra forbrugerorganisationer, virksomheder, det juridiske område (dommere, advokater, notarer) samt fra andre organer, der uden inddragelse af domstolene afgør tvister på forbrugerområdet.

1.2 Alle de parter, der havde fremsendt kommentarer inden for den frist, der var fastsat i grønbogen (31. maj 1994) blev inviteret til at deltage i en høring, der fandt sted i Bruxelles den 22. juli 1994, og i denne deltog 74 organisationer og organer.

En række løsningsmuligheder opstillet på grundlag af svar modtaget af Kommissionen blev også drøftet på det første europæiske forum for forbrugerspørgsmål, der blev afholdt den 4. oktober 1994 med næsten 350 deltagere fra 19 lande, der repræsenterede alle de berørte grupper. Europa-Parlamentet har også arrangeret høringer om grønbogen (udvalget om retlige anliggender og borgernes rettigheder, den 24. februar 1994) og det samme gælder Det Økonomiske og Sociale Udvalg (1. marts 1994).

1.3 Generelt blev grønbogen modtaget meget positivt, og reaktionerne var enslydende med hensyn til de principper, som har ligget til grund for dens udarbejdelse, og blandt andet det forhold, at der findes effektive retsinstanser til afgørelse af tvister på forbrugerområdet, som er en væsentlig forudsætning for et godt fungerende indre marked.

For så vidt angår nødvendigheden af et EU-initiativ på dette område, fremhæves dette i langt de fleste udtalelser, og Kommissionen kritiseres i flere tilfælde for ikke at have gjort brug af sin ret til at tage initiativer. Det Økonomiske og Sociale Udvalg udtaler bl.a. i punkt c) i konklusionerne, at det imidlertid beklager, "at Kommissionen ikke har peget på nogen konkrete foranstaltninger inden for dens kompetenceområde, navnlig i lyset af de nye muligheder i traktatens artikel 129 A". I punkt 8 i dets beslutning om grønbogen udtaler Europa-Parlamentet, at det "mener, at problemet med EF-borgernes lige klagemuligheder har en rækkevidde og dimension, der berettiger en EF-aktion, og tror ikke, at medlemsstaterne i tilstrækkelig grad kan nå de tilsigtede mål."

Ud over fællesskabsinstitutionerne og de fleste af de repræsentative organisationer, er der også tre af medlemsstaterne, der udtrykkeligt opfordrer Kommissionen til at fremsætte et forslag til direktiv.

1.4 For så vidt angår indholdet i EU-initiativet er det fælles for de fleste reaktioner, at man vil bede Kommissionen om at foreslå en prioriteret aktion, uden derved dog at ville foregribe andre mulige initiativer.

Det drejer sig om koordinering af de nationale bestemmelser om søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud, som kan indledes mod visse former for ulovlig praksis, samt om gensidig anerkendelse af de organer/organisationer, der kan indlede sådanne søgsmål.

Med hensyn til dette spørgsmål er EU-institutionernes holdninger følgende:

I Europa-Parlamentets beslutning af 22. april 1994 om grønbogen hedder det (punkt 11 til 14), at Parlamentet:

- "deler Kommissionens betænkeligheder ved at tilbyde en EF-løsning på de problemer, som skyldes retsstridig handelspraksis, gennem søgsmål til varetagelse af kollektive interesser, eftersom nævnte praksis ikke kun berører forbrugerne men også virksomhederne indbyrdes"
- "konstaterer, at selv om sådan retsstridig handelspraksis hidrører fra en medlemsstat, kan den være rettet mod forbrugere i en anden medlemsstat"
- "(...) en vis harmonisering af betingelserne for sagsanlæg med påstand om forbud mod retsstridig handelspraksis ville være hensigtsmæssig"
- "mener, at en sådan harmonisering bør følges op af medlemsstaternes gensidige anerkendelse af den søgsmålskompetence, som forbruger- og erhvervsorganisationer har i henhold til medlemsstaternes lovgivning".

I konklusionerne af 17. maj 1994 vedrørende grønbogen hedder det, at Rådet:

- ser med tilfredshed på medlemsstaternes indførelse af hurtige og forenklede procedurer, der har til formål at bringe visse former for ulovlig handelspraksis til ophør, men konstaterer, at disse procedurer i visse tilfælde ikke fuldt ud kan anvendes over for ulovlig praksis på tværs af landegrænserne
- deler Kommissionens og Europa-Parlamentets ønske om at løse de problemer, som den ulovlige handelspraksis kan give anledning til, og som vil kunne svække forbrugernes tillid til enhedsmarkedet
- understreger, at det kan være nødvendigt at finde frem til initiativer på fællesskabsplan, fordi visse former for ulovlig handelspraksis finder sted på tværs af grænserne
- opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at uddybe overvejelserne med hensyn til hvilke foranstaltninger der kan gennemføres af de offentlige myndigheder og/eller forbrugerorganisationerne for at imødegå ulovlig handelspraksis.

I den udtalelse, der blev enstemmigt vedtaget af Regionsudvalget den 17. maj 1994, anmodes Kommissionen om, "at sørge for, at alle medlemsstaterne indfører en eller anden form for kollektivt søgsmål" for at forhindre, at forbrugerne "afskæres fra at søge afhjælpning, fordi omkostningerne ved at anlægge sag mod et selskab er uoverkommelige for enkeltpersoner".

I den udtalelse, der blev vedtaget enstemmigt den 1. juni 1994, udtalte Det Økonomiske og Sociale Udvalg "at Kommissionen snarest burde fremlægge forslag på følgende områder:

- a) fastlæggelse af fælles principper og procedurebestemmelser for en ensartet bilæggelse af grænseoverskridende forbrugertvister og søgsmål med påstand om ophør
- b) fastlæggelse på fællesskabsplan af nogle grundlæggende retningslinjer for en harmoniseret varetagelse af kollektive interesser og fælles forelæggelse af sager vedrørende forbrugertvister."

1.5 Endelig skal der mindes om, at den rapport, der blev udarbejdet på Kommissionens anmodning af Sutherland-gruppen ("Det indre marked efter 1992: nye udfordringer") allerede anbefalede, at medlemsstaterne sikrede en bedre, ikke-diskriminerende klageadgang for forbrugerorganisationerne (henstilling 21).

II. Retsgrundlag og begrundelse for den foreslåede aktion set i forhold til subsidiaritetsprincippet

Problemet

Ud over mekanismer, der sigter mod at afgøre individuelle tvister, har Fællesskabets medlemsstater også i deres lovgivning bestemmelser, der skal begrænse eller forebygge den skade, som visse former for praksis kan påføre forbrugerne og konkurrerende virksomheder⁽¹⁾. En sammenfattende oversigt over de klagemuligheder, hvis mål det er at sikre, at de nationale markeder fungerer korrekt, gives i tabellen i bilaget til denne begrundelse.

Det fremgår af oversigten, at begrebet søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud findes i alle medlemsstaterne.

⁽¹⁾ For de virksomheder, der overholder "spillets regler", er en krænkelse af forbrugerlovgivningen samtidig også en konkurrenceforvridning: vildledende reklame er et påfaldende eksempel på dette.

Generelt er der tale om et søgsmål, gennem hvilket man kan opnå et forbud mod en adfærd, som i henhold til lovgivningen er ulovlig. Da formålet i høj grad er at forebygge en sådan adfærd, hænger disse søgsmåls effektivitet nøje sammen med procedurens hurtighed⁽²⁾, hvilket i øvrigt svarer til kravet om juridisk sikkerhed fra erhvervslivet som helhed samt fra den virksomhed, hvis adfærd ønskes standset.

Gennemførelsen af det indre marked og udviklingen af nye teknikker for fjernsalg (minitel, teleshopping og andre muligheder, som tilbydes af informationssamfundet ved siden af de traditionelle former for salg pr. korrespondance) giver i princippet produkter og tjenesteydelser mulighed for at cirkulere frit, uden en lokal mellemhandler, der kan tage sig af eventuelle problemer i modtagerlandet.

I visse sektorer (eksempel: direktiv 89/552/EØF "fjernsyn uden grænser") har fællesskabsretten i øvrigt fastslået princippet om kontrol i oprindelseslandet. En parallel til dette princip er, at søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud stadig oftere vil spille en præventiv rolle i et andet land end sagsøgerens bopælsland.

I denne sammenhæng støder de i nationale lovgivninger omhandlede søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud på området forbrugerbeskyttelse på to helt specielle og specifikke begrænsninger.

Den første begrænsning er, at disse søgsmål i de fleste medlemsstater er forbeholdt visse organer/organisationer, der anses for repræsentative for den kollektive interesse, der skal beskyttes:

- godkendte forbrugerorganisationer på nationalt plan (eksempler: Frankrig, Belgien)
- en given national myndighed, der har fået til opgave at varetage forbrugerbeskyttelse i det pågældende land (eksempler: Det Forenede Kongerige, Irland).

Den anden begrænsning opstår, fordi selve det at indlede søgsmålet i nogle medlemsstater (f.eks.: Tyskland) kræver, at der er sket en overtrædelse af en bestemmelse i den nationale ret, hvilket med andre ord vil sige, at krænkelser af en "udenlandsk" materiel retsregel, også selv om der er tale om en tilsvarende bestemmelse, under ingen omstændigheder kan indbringes for domstolene.

Ovenstående betyder, at virkningen af søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud svækkes, hver gang en ulovlig handelspraksis har sin oprindelse i et andet land (B) end det land (A), hvor konsekvenserne af denne praksis mærkes.

⁽²⁾ Afgørelsen om "standsning" af en vildledende reklame har ingen større nyttevirkning, hvis den ikke er faldet, før reklamekampagnen ophører.

I sådant tilfælde viser land B' s retlige barriere sig ofte at være uovervindelig, enten fordi det kun er repræsentative nationale organer/organisationer, der kan indlede et søgsmål (hvilket forhindrer organer/organisationer fra land A i at gøre dette), eller fordi indledning af søgsmål forudsætter anvendelse af en national materiel retsregel (hvilket forhindrer organet/organisationen i land B i at indlede et søgsmål). I flere tilfælde, hvor vildledende reklame er blevet fremsendt udelukkende til franske forbrugere fra en postboks i Tyskland, har et søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud ikke kunnet antages af retten, "fordi den pågældende praksis ikke havde konsekvenser på det tyske marked"⁽³⁾.

Samme grænse gør i øvrigt, medmindre der er tale om direkte fuldbyrdelse, afgørelsen i et søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud i medlemsstat A mindre effektiv. Under disse vilkår er det kun hensigtsmæssigt, hvis søgsmålet kan anlægges i det land, hvor domstolens afgørelse skal fuldbyrdes.

Koordineringen af nationale bestemmelser vedrørende søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud er påkrævet, for at give disse regler fuld virkning inden for det indre marked som i den rent nationale kontekst.

Retsgrundlag og subsidiaritet

Retsgrundlaget er artikel 100 A, med den begrundelse at de bestemmelser, som forslaget skal forbedre anvendelsen af, er udsprunget af fællesskabsretsakter, hvis retsgrundlag ligeledes er artikel 100 A.

Dette valg er ligeledes begrundet med hensyn til bestemmelserne i dette direktiv, som fastsætter princippet om gensidig anerkendelse af godkendte organer/organisationer, der kan anlægge søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud, samt koordinering af de nationale bestemmelser, der gælder for sådanne søgsmål.

I artikel 100 A, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, hedder det, at der skal ske en "indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der direkte indvirker på det fælles markeds oprettelse eller funktion".

Medens oprettelsen af det fælles marked byggede på tilnærmelsen af visse minimale regler, afhænger den måde, som det fungerer på, nu af de midler, der gør det muligt at forudsige og/eller sanktionere overtrædelser af de regler, der er fastsat på fællesskabsniveau.

⁽³⁾ Se således: Landgericht München den 2. april 1992 i sag 4 HKO 21 509/91 eller Landgericht Aachen den 10. december 1993 i sag 43 O 175/93.

Iværksættelsen af disse midler påhviler i princippet medlemsstaterne, og retsgrundlaget findes i traktatens artikel 5, i henhold til hvilken medlemsstaterne "træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af fællesskabsretten". I dommen af 19. november 1991 (sag C-6/90 og C-9/90; sml. 1991, side I-5357) har Domstolen endvidere anført, at "hertil må også regnes forpligtelsen til at bringe ulovlige følgevirkninger af en tilsidesættelse af fællesskabsretten til ophør".

I princippet antages det, at der i de enkelte medlemsstaters juridiske systemer findes egnede retsmidler, og i almindelighed synes det ikke nødvendigt at harmonisere disse.

I forbindelse med det indre marked skal begrebet egnede retsmidler dog også bedømmes i forhold til de konsekvenser, overtrædelser kan have inden for Fællesskabet: når de ulovlige følgevirkninger af en overtrædelse berører statsborgere i en medlemsstat, og en anden medlemsstat har retskompetence i henhold til Bruxelles-konventionen, bør skadelidte personer i den første medlemsstat have adgang til de klagemuligheder, der findes i den anden medlemsstats retssystem.

Den manglende koordinering mellem de nationale bestemmelser vedrørende adgang til visse klagemuligheder kan på nogle områder være uforenelige med ovennævnte krav.

Dette er målet for nærværende forslag: i betragtning af de pågældende overtrædelsers fællesskabsdimension, samt "barriererne" mellem de nationale retsmidler er det påkrævet med en koordinering af de nationale bestemmelser vedrørende de pågældende klagemuligheder for at sikre en effektiv og ikke-diskriminerende gennemførelse af fællesskabsretten og for at sikre, at det indre marked fungerer ordentligt.

Denne koordinering kan kun foretages gennem vedtagelse af fællesskabsbestemmelser, som det har været tilfældet med Rådets direktiv 93/13/EØF af 25. februar 1992 og 89/665/EØF af 21. december 1989, i hvilke man koordinerede procedurerne for anvendelse af retsmidler i forbindelse med offentlige udbud, og endvidere direktiv 93/7 af 15. marts 1993, med hvilket der blev indført et "søgsmål om tilbagelevering" af kulturgoder, som ulovligt er blevet fjernet fra en medlemsstats område.

Proportionalitet

I henhold til traktatens artikel 3 B, tredje afsnit, handler Fællesskabet "kun i det omfang, det er nødvendigt for at nå denne traktats mål." I det foreliggende tilfælde begrænses indholdet af den foreslåede aktion til det, der er strengt nødvendigt for at afhjælpe konsekvenserne af de tidligere anførte problemer.

III. Indholdet af den foreslåede aktion

Den foreslåede aktion er baseret på, at der på nationalt plan findes anerkendte organer/organisationer, som tager sig af forbrugernes interesser, og går ud på at anvende princippet om gensidig anerkendelse: i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet overlades det til medlemsstaternes skøn at fastsætte kriterierne for "repræsentativitet": medlemsstaterne fremsender Kommissionen en liste over de organer/organisationer, der er anerkendt som værende repræsentative på nationalt plan (og meddeler derefter løbende alle ændringer i denne liste), samt udsteder et godkendelsesdokument til de pågældende organer/organisationer. Den gensidige anerkendelse gælder de godkendte organer/organisationer. De nationale lister offentliggøres i C-udgaven af De Europæiske Fællesskabers Tidende. Ændringerne af disse lister offentliggøres på samme måde med jævne mellemrum.

Søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud, som er omhandlet i dette direktiv, tages i anvendelse, hvis navnlig medlemsstaternes materielle ret er blevet harmoniseret i henhold til en fællesskabsforordning eller et fællesskabsdirektiv. Direktivets anvendelsesområde vil så være begrænset til den praksis, som hører under de nationale love, der er harmoniseret i medfør af de direktiver, der står anført i bilaget til nærværende udkast til forslag. Da der er tale om handlinger, som er ulovlige i henhold til fællesskabsretten, bør der i alle medlemsstater også findes tilsvarende bestemmelser: søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud er blot det instrument, der skal sikre en effektiv anvendelse af bestemmelserne i fællesskabsretten.

Hvis en praksis, som er i ulovlig i henhold til fællesskabsretten, har sine konsekvenser i medlemsstat A, men sin oprindelse i medlemsstat B, vil den gensidige anerkendelse, der etableres med direktivet, gøre det muligt for de eksisterende nationale lovgivninger at tage virkning under nøje hensyntagen til særlige historiske og juridiske forhold: kompetente organer/organisationer i land A vil enten kunne bemyndige kompetente organer/organisationer i land B, således at sidstnævnte kan indbringe sagen for domstolen eller for den kompetente myndighed i det andet land, eller selv præsentere sig for denne domstol eller denne myndighed.

Den således foreslåede retsakt vil ikke gå ud over de rettigheder til indgriben, der findes på nationalt plan: disse rettigheder kan være betydeligt mere omfattende i visse medlemsstater (f.eks. Frankrig, Nederlandene, Grækenland) end i andre, men der synes på baggrund af nuværende fællesskabsret ikke at foreligge en begrundelse for deres harmonisering.

IV. Bemærkninger til de enkelte artikler

Artikel 1: anvendelse.

Formålet med direktivforslaget er at koordinere de nationale bestemmelser vedrørende søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud mod forhold, som er i modstrid med fællesskabsretten, og som er til skade for forbrugernes interesser.

Artikel 1 henviser således til en liste over direktiver, der findes i bilaget til forslaget. dækningsområdet er således begrænset til overtrædelse af nationale bestemmelser til omsættelse af de i bilaget nævnte direktiver til national ret.

Med forslaget indføres der således ikke en generel søgsmålsret, men minimale og specifikke retsmidler på et område inden for den materielle ret, der allerede har været gjort til genstand for harmonisering på fællesskabsplan.

Forslaget skaber ikke nye forpligtelser for virksomhederne, men "gentager" blot de forpligtelser, der findes i henhold til nogle allerede gældende direktiver eller direktiver, der snart vil træde i kraft (jf. bilag).

Ovennævnte direktiver er blevet udvalgt på grund af de konsekvenser, som en overtrædelse af dem ville have for forbrugernes interesser, og som en væsentlig forudsætning for, at det indre marked kan fungerer godt. Andre fællesskabsretsakter vil i fremtiden ved at henvise til nærværende direktiv kunne udvides til at omfatte andre specifikke områder.

I Rådets resolution af 29. juni 1995 om en ensartet og effektiv gennemførelse af fællesskabsretten har Rådet understreget vigtigheden af at sikre (...), at fællesskabsreglerne gennemføres ensartet og effektivt i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Essen (første betragtning), og det vurderer, at, hvis der ikke findes effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner i tilfælde af overtrædelse af fællesskabsretten, skader det troværdigheden af de fælles regler, og det påvirker vilkårene for Unionens borgere, idet dette kan indgribe i konkurrencevilkårene og de almene interesser, der er omhandlet i de fælles bestemmelser" (femte betragtning) (EFT nr. C 188 af 22.7.95, s. 1).

Allerede i 1992 i dets resolution af 7. december om "den praktiske gennemførelse af det indre marked" påtager Rådet sig "at give høj prioritet til relevante initiativer, som Kommissionen måtte tage med henblik på at sikre, at det indre marked fungerer gnidningsløst" (EFT nr. C 334 af 18.12.92, s. 3, pkt. 20).

Artikel 2: søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud

Efter at anvendelsesområdet er blevet fastlagt i form af en liste over retsakter, fastlægger artikel 2 princippet om, at enhver overtrædelse af de nationale bestemmelser til omsætning af disse retsakter kan gøres til genstand for søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud.

Som tidligere anført findes begrebet søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud allerede i alle medlemsstater, bl.a. på grundlag af Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 om vildledende reklame samt Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbruger aftaler.

Til forskel fra erstatningssager, som har til formål at yde erstatning for en lidt skade, er der her tale om et retsmiddel, der skal begrænse eller forhindre skaderne af en ulovlig adfærd.

Set fra dette synspunkt kan et søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud betyde, at man undgår en masse erstatningssager. Når dette er sagt, skal det dog påpeges, at søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud kun kan opfylde deres præventive virkning, hvis de er omfattet af en effektiv og hurtig procedure.

Erfaringer fra medlemsstaterne viser, at procedurerne for at være effektive skal give domstolen mulighed for:

- at træffe de nødvendige foranstaltninger for at afhjælpe overtrædelsens konsekvenser (f.eks. indeholder direktiv 84/450/EØF bestemmelser om offentliggørelse af domstolens afgørelse)
- fastsætte sanktioner, som er fastsat i national lovgivning, for at sikre, at afgørelsen overholdes.

Stk. 2 fastlægger princippet om adgang til de klagemuligheder, der omhandles i dette direktiv, når overtrædelsen har virkninger i andre medlemsstater. Procedureregler samt tekniske procedurer for indbringelse af søgsmål for domstolen vil selvfølgelig stadig være dem, der er fastsat i "lex fori".

Med forbehold af reglerne i den internationale privatret, og inden for grænserne af anvendelsesområdet, fastlægges der i artikel 2, stk. 2, et elementært princip: den kompetente domstol i henhold til gældende konventioner skal kunne træffe en afgørelse på basis af gældende ret til afgørelse af tvisten, også selv om overtrædelsen kun har konsekvenser på et andet marked end det nationale marked.

Stk. 2 er en logisk følge af begrebet det indre marked: når den kompetente domstol skal træffe afgørelse vedrørende overtrædelse af en bestemmelse, der omsætter et fællesskabsdirektiv til national ret, og når den ret, der skal anvendes, er en anden medlemsstats ret, der omsætter samme direktiv, kan den pågældende domstol træffe alle de foranstaltninger, der kan træffes i tilfælde af overtrædelse af den tilsvarende nationale bestemmelse.

Artikel 3: organer/organisationer, der kan indlede søgsmål

På det område, der dækkes af direktivforslaget, er indledning af søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud i de fleste medlemsstater forbeholdt visse godkendte organer/organisationer (se oversigt i bilaget og begrundelserne).

I én gruppe af lande (Frankrig, Belgien, Luxembourg) er der tale om godkendte organisationer på nationalt plan (hvilket synes at udelukke godkendte organisationer i nabolandene); i en anden gruppe lande (Det Forenede Kongerige, Irland, Danmark, Sverige og Finland) kan søgsmålet normalt indledes af en national myndighed, der specifikt har til opgave at beskytte forbrugerne i de respektive lande (hvilket kan forhindre dem i at foretage sig noget, hvis en overtrædelse med udgangspunkt i deres hjemland kun har konsekvenser uden for landets grænser); i en tredje gruppe af lande (især Tyskland, Nederlandene og Italien) har alle organer/organisationer, der opfylder visse kriterier, adgang til at indlede et søgsmål.

Når forbrugerne i én medlemsstat (A) berøres af en overtrædelse, der har fundet sted i en anden medlemsstat (B), og hvis denne anden medlemsstat tilhører den første eller den anden af de ovennævnte grupper, fører det til følgende situation:

- de godkendte organer/organisationer i land (A) kan ikke indlede et søgsmål i land (B) (idet indledning af søgsmål med nedlæggelse af påstand om ophør er forbeholdt "nationale" organer/organisationer), og
- de godkendte organer/organisationer i land (B) har ingen interesse i (eller har i nogle lande ikke ret til) at indlede søgsmål på vegne af interesser i udlandet.

For at de organer/organisationer, der er godkendt i følge national ret, skal kunne indlede søgsmål uden for landets grænser (jf. artikel 4), uden at man derfor vil harmonisere kriterierne for godkendelse af disse organer/organisationer, skal medlemsstaterne på nationalt plan udarbejde listen, og den skal være gennemskuelig. Ifølge denne artikel skal medlemsstaterne udarbejde listen over organer/organisationer, der er godkendt til at indlede det i artikel 2 omhandlede søgsmål.

De organer/organisationer, der optages på de nationale lister, modtager en skriftlig erklæring herom, så de over for de kompetente myndigheder kan dokumentere, at de har opnået godkendelse (stk. 2), og listerne med de godkendte organer/organisationer (samt eventuelle ændringer af disse) fremsendes til Kommissionen, som sørger for, at de offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende (stk. 3).

Sidstnævnte bestemmelse har til formål at gøre opgaven lettere for de myndigheder, som sagen indbringes for, og imødekommer et ønske om gennemskuelighed.

Artikel 4: overtrædelser inden for Fællesskabet

Denne artikel fastsætter princippet om gensidig anerkendelse af de organer/organisationer, der er godkendt inden for de på nationalt niveau gældende proceduremæssige ordninger (stk. 1).

Fastsættelsen af dette princip gør det ifølge denne artikel muligt:

- at gøre det lettere at finde en forbindelse med tilsvarende bemyndigelse til at indlede et søgsmål og således at skabe bedre betingelser for grænseoverskridende samarbejde, og
- at skabe betingelser for direkte indbringelse af sagen for domstolen eller den kompetente myndighed af godkendte organer/organisationer, der repræsenterer interesser, som berøres af en overtrædelse i en anden medlemsstat (overtrædelser "inden for Fællesskabet).

Rent konkret åbner artikel 4 således to muligheder for organet/organisationen:

- at bede et/en godkendt organ/organisation fra den medlemsstat, som har rets-kompetence, om at indlede søgsmålet
- at indlede søgsmål direkte gennem anvendelse af princippet om gensidig aner-kendelse.

Eftersom nogle medlemsstater måske vil foretrække den første mulighed, giver artikel 4, stk. 2, dem mulighed for at fastsætte bestemmelser om, at denne først skal forsøges på en udtømmende måde.

Hvis der ikke er nationale organer/organisationer, der kan eller vil indlede søgsmål, skal man ikke længere kunne opsætte udenlandske organers/organisationers direkte søgsmål.

Med henblik herpå pålægges de medlemsstater, der benytter sig af ovennævnte mulig-hed, at fastsætte en passende frist for de kompetente organer/organisationers svar, for at et søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud skal kunne opfylde sit formål.

Artikel 5: forudgående varsel

Denne artikel gør det muligt for medlemsstaterne at opretholde (eller indføre bestem-melser om) en procedure, der skal gennemføres forud for indledningen af søgsmål, for at give overtræderen mulighed for af sig selv at bringe overtrædelsen til ophør: afhængigt af det pågældende tilfælde kan der være tale om en forpligtelse eller en mulighed for den part, der påtænker at indlede søgsmål til at afgive et "forudgående" varsel.

Da de godkendte organer/organisationer i de andre medlemsstater ikke kan kende de nærmere regler for (eller eksistensen af) en sådan procedure, fastsættes det i stk. 2, at de regler for forudgående varsel, som medlemsstaterne fastsætter, skal offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Medlemsstaterne skal derfor meddele Kommissionen disse regler.

Artikel 6: rapporter

Rapporten, der omhandles i denne artikel, giver mulighed for at få et samlet overblik over, hvordan direktivet fungerer, og blandt andet at pege på en eventuel udvidelse af dets anvendelsesområde til andre fællesskabsretsakter.

Artikel 8: afsluttende bestemmelser

De traditionelle bestemmelser vedrørende omsætning af direktiver til national ret.

Søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud i forbindelse med beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser i EU's medlemsstater (ajourført: 31.3.1995)

LAND	LOVKILDE	SAGER	GODKENDETE ORGANER/ORGANISATIONER
Belgien	1) Lov af 14/7/91 (MB 29/8/91) 2) Lov af 12/6/91 (MB 9/7/91) 3) Lov af 4/12/90 (MB 22/8/90) 4) Lov af 21/10/92 (MB 17/11/92) 5) Lov af 16/2/94 (MB 1/4/94)	1) Enhver overtrædelse af lov om handelspraksis, herunder villedende reklame 2) Forbrugerkredit 3) Finansielle tjenesteydelser 4) De liberale erhvervs reklamer 5) Pakkerejser	Enhver organisation, der har til formål at beskytte forbrugernes interesser, og som er en juridisk personlighed, forudsat at de er repræsenteret i Conseil de la Consommation (forbrugerrådet) eller godkendt af økonomiministeriet
Danmark	Lov om markedsføring 1975 (sidst ændret 1. juni 1994)	Alle overtrædelser af lov om handelspraksis	Forbrugertombudsmanden
Tyskland	1) UWG 1909 (som ændret i 1965 og 1987) 2) AGB 1976	1) Enhver overtrædelse af artikel 1, 3, 4, 6, 7 eller 8 i lov om konkurrence 2) Urimelige kontraktvilkår	Organisationer med retsvæbne, og som i henhold til deres vedtægter er beskæftiget med forbrugerspørgsmål gennem oplysnings- og rådgivningsarbejde (UWG) - under forudsætning af at der i andre medlemmerne er aktive organisationer eller mindst 75 fysiske personer (AGB)
Grækenland	Lov nr. 2000/91 (ETK 24/12/91), ændret ved lov nr. 2251/94 (ETK 16/11/94)	Enhver ulovlig praksis, der berører forbrugernes almindelige interesser (lov nr. 2251/94 indeholder en ikke-udtømmende liste)	Forbrugerorganisationer med mindst 500 aktive medlemmer og som i mindst 2 år har været optaget i et særligt register
Spanien	1) Lov nr. 34/1988 af 11/11/88 (BOE 15/11/88) 2) Lov nr. 3/191 af 10/1/91 (BOE 11/1/91)	1) Ulovlig reklame 2) Enhver praksis, som er i modstrid med krævet om god tro (clausula general: artikel 5)	Organisationer, der i henhold til deres vedtægter har til formål at beskytte forbrugerne, hvis "den illoyale konkurrence, direkte berører forbrugernes interesser" (artikel 19)
Frankrig	Lov nr. 88-14 af 5/1/1988 (JO 6/1/88) (for kollektiv beskyttelse af individuelle rettigheder: lov nr. 92-60 af 18/1/1992)	Direkte eller indirekte krænkelse af forbrugernes kollektive interesser. Ulovlig praksis eller urimelige kontraktvilkår	Godkendte organisationer (se "Décret" 88-586 af 6. maj 1988)
Irland	Lov om forbrugeroplysning	"praksis der villedende, eller vil kunne være villedende for offentligheden"	"Director of Consumer Affairs"
Italien	1) Decreto legislativo af 25/1/1992 nr. 74 2) Lov af 28/12/93 nr. 549	1) Villedende reklame 2) Beskyttelse af ozonlaget og miljøet	1) Enhver forbruger eller forbrugerorganisation 2) Enhver forbruger- eller miljøorganisation

LAND	LOVGIKILDE	SAGER	GODKENDTE ORGANER/ORGANISATIONER
Luxembourg	1) Lov af 25/8/83 2) Lov af 27/11/86	1) Urimelige kontraktvilkår 2) Illoyal handelspraksis	De forbrugerorganisationer, der er repræsenteret i landets priskommission (Commission des prix du Grand-Duché)
Nederlandene	1) Artikel 6:196 i den civile lovbog (NBW) 2) Artikel 6:240 i den civile lovbog (NBW) 3) Wet persoons-registratie 4) Artikel 3:305a og 3:305b i den civile lovbog (NBW) fra den 1. juli 1994 (lov nr. 269 af 6. april 1994)	1) Vildledende reklame 2) Urimelige kontraktvilkår 3) Beskyttelse af privatlivet (registre) 4) "generelle" sager	Organisationer med retsevne, som har til formål at beskytte forbrugernes interesser
Østrig	1) Consumentenschutzgesetz 1979 (§ 28 og § 29)	1) Urimelige kontraktvilkår	1) VKI (Verein für Konsumenteninformation) og "arbejdsmarkedsparternes kamre" 2) "Arbejdsmarkedsparternes kamre (forbrugere er repræsenterede i "Bundesarbeitskammer")
Portugal	Lovdekret nr. 446/85 af 25/10/85	Urimelige kontraktvilkår	Repræsentative forbrugerorganisationer inden for rammerne af forbrugerlovgivningen
Finland	Lov om forbrugerombudsmanden	Alle handlinger, der er i modstrid med en bestemmelse, der skal beskytte forbrugernes kollektive interesser	Forbrugerombudsmanden
Sverige	Lov om forbrugerombudsmanden	Alle handlinger, der er i modstrid med en bestemmelse, der skal beskytte forbrugernes kollektive interesser	Forbrugerombudsmanden
Det Forenede Kongerige	Fair Trading Act 1973	Alle handlinger, der skader forbrugerinteresser i UK, og som må betragtes som værende illoyale over for forbrugere	Director General of Fair Trading

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om søgsmål med nedlæggelse af påstand
om forbud inden for området beskyttelse
af forbrugernes interesser

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Den Europæiske Union, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽²⁾,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B, og

ud fra følgende betragtninger:

I visse fællesskabsdirektiver, som er anført i listen i bilaget til dette direktiv, fastsættes regler for beskyttelse af forbrugernes økonomiske interesser;

de eksisterende mekanismer på såvel nationalt plan som på fællesskabsplan til sikring af overholdelsen af disse direktiver gør det ikke altid muligt at afhjælpe konsekvenserne af overtrædelser af deres bestemmelser på et for forbrugernes interesser relevant stade;

virningen af de nationale bestemmelser hvorved ovennævnte direktiver omsættes til national lovgivning, og som skal bringe ulovlig praksis til ophør, forringes, når en sådan praksis har konsekvenser i en anden medlemsstat end den, hvor den har sin oprindelse;

disse problemer er til skade for det indre marked, idet de betyder, at det blot er nødvendigt at flytte udgangspunktet for en ulovlig praksis for at beskytte sig mod enhver form for retsforfølgning, hvilket indebærer en konkurrencefordrejning til ugunst for det store flertal af virksomheder, som overholder bestemmelserne i den nationale lovgivning;

disse problemer er af en sådan art, at de kan forringe forbrugernes tillid til det indre marked, og de kan føre til forskelsbehandling af de organisationer, der repræsenterer forbrugerne, og som lider skade som følge af en praksis, som er ulovlig i henhold til fællesskabsretten;

de nævnte former for praksis går ofte på tværs af grænserne mellem medlemsstaterne, hvilket i øvrigt er baggrunden for den indbyrdes tilnærmede af de materielle retsregler på dette område;

(1)

(2)

i første omgang er det nødvendigt hurtigt i et vist omfang at koordinere de nationale bestemmelser, der gør det muligt at bringe ovennævnte former for ulovlig praksis til ophør, således at de eksisterende retsmidler kan få fuld virkning, uanset i hvilket land den ulovlige praksis har haft virkninger;

målet for det påtænkte initiativ kan kun nås gennem fællesskabslovgivning, og det påhviler derfor Fællesskabet at handle;

i henhold til artikel 3 B, tredje afsnit, i traktaten pålægges det Fællesskabet kun at handle i det omfang, det er nødvendigt for at nå traktatens mål; i overensstemmelse med denne bestemmelse er det vigtigt at respektere de nationale retsordners særegenheder; dette kan opnås ved at give medlemsstaterne mulighed for at vælge mellem forskellige løsninger med virkninger, der svarer til hinanden;

en af disse løsninger bør gå ud på, at et uafhængigt offentligt organ, der har til opgave at beskytte forbrugernes interesser og/eller de konkurrencemæssige interesser, udøver den ret til at indlede søgsmål, der er omhandlet i dette direktiv;

den anden løsning bør gå ud på, at denne ret udøves af organisationer, der har en legitim interesse i at beskytte forbrugerne, samt af organisationer, der repræsenterer virksomhederne, efter de kriterier, der er fastsat i den nationale lovgivning;

medlemsstaterne bør kunne anvende begge løsninger;

det påhviler medlemsstaterne på nationalt plan at udpege de organer og/eller organisationer, der er godkendt i forbindelse med dette direktiv; princippet om gensidig anerkendelse bør anvendes over for de organer/organisationer, der godkendes af medlemsstaterne;

det påhviler medlemsstaterne at tilsende Kommissionen en liste over de organer og/eller organisationer, der er godkendt i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv, samt at meddele enhver ændring i disse nationale lister; det bør påhvile Kommissionen at sørge for offentliggørelse af disse lister i De Europæiske Fællesskabers Tidende;

dette direktiv bør ikke berøre de internationale privatretsregler og ej heller gældende konventioner mellem medlemsstaterne;

medlemsstaterne bør kunne indføre bestemmelser om, at den part, der har til hensigt at indlede et søgsmål med påstand om nedlæggelse af forbud, skal afgive et forudgående varsel herom, således at den indklagede part får mulighed for selv at bringe den ulovlige praksis til ophør;

anvendelsen af dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af fællesskabsbestemmelserne om konkurrence -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Formålet med dette direktiv er at koordinere medlemsstaternes love, bekendtgørelser og administrative bestemmelser vedrørende visse retsmidler, der skal gøre det muligt at sikre beskyttelse af forbrugernes interesser, således at det sikres, at det indre marked fungerer korrekt.
2. I dette direktiv forstås ved overtrædelse enhver handling, som skader forbrugernes interesser, og som er i modstrid med de i bilaget anførte direktiver, som er omsat i medlemsstaternes nationale ret.

Artikel 2

Søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud

1. Medlemsstaterne udpeger den domstol eller myndighed, der har kompetence til at træffe afgørelse i søgsmål, der er indbragt af de i medfør af artikel 3 godkendte organer/organisationer, med henblik på:
 - a) hurtigst muligt og i givet fald gennem en foreløbig afgørelse at nedlægge forbud mod enhver overtrædelsehandling
 - b) eventuelt at træffe de nødvendige foranstaltninger til at afhjælpe konsekvenserne af overtrædelsen, herunder også offentliggørelse af afgørelsen
 - c) hvis den sagsøgte part ikke efterkommer afgørelsen inden for den deri fastsatte frist, at pålægge sagsøgte at betale sagsøgeren dagbøder for hver dags forsinkelse eller enhver anden form for bøder, der måtte indgå i den nationale lovgivning for at sikre, at afgørelser fuldbyrdes.
2. Når søgsmål på grundlag af gældende konventioner kan indledes i en anden medlemsstat end den, hvis lovgivning hævdes overtrådt, skal den kompetente instans, som har fået sagen forelagt, træffe de samme foranstaltninger som ved overtrædelse af den nationale lovgivning.

Artikel 3

Organer/organisationer, der kan indlede søgsmål

1. I dette direktiv forstås ved "godkendt organ/organisation" ethvert organ eller enhver organisation, som ifølge national ret har en legitim interesse i at sikre overholdelsen af de bestemmelser, der er omhandlet i artikel 1, herunder navnlig:
 - a) et uafhængigt offentligt organ, som specielt har fået til opgave at beskytte forbrugernes interesser, i de medlemsstater hvor der findes et sådant organ, og/eller

- b) organisationer, der har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser, samt organisationer, der er repræsentative for virksomheder eller sammenlutninger af virksomheder efter kriterier fastsat i den nationale lovgivning.
2. For at opfylde bestemmelserne i dette direktiv og uden at dette berører de rettigheder, som andre organer/organisationer besidder i henhold til national lovgivning, udarbejder hver medlemsstat på nationalt plan en liste over de organer/organisationer, der har kompetence til at indlede de i artikel 2 omhandlede søgsmål. De organer/organisationer, der optages på denne liste, modtager en skriftlig erklæring herom, hvorved de over for de kompetente retsinstanser eller myndigheder kan dokumentere, at de har opnået godkendelse.
3. De lister, der udarbejdes i henhold til stk. 2, samt eventuelle ændringer af disses fremsendes til Kommissionen af medlemsstaterne, og de offentliggøres i C-udgaven af De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Artikel 4

Overtrædelser inden for Fællesskabet

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at godkendte organer/organisationer, når de interesser, de repræsenterer, berøres af en overtrædelse med oprindelse i en anden medlemsstat, kan indbringe sagen for den i artikel 2 omhandlede domstol eller myndighed efter forelæggelse af den i artikel 3, stk. 2, nævnte erklæring.
2. Medlemsstaterne kan fastsætte, at den i stk. 1 omhandlede direkte indledning af søgsmål forudsætter, at sagen forinden er forelagt et/en godkendt organ/organisation i den territorielt kompetente medlemsstat med henblik på at dette/denne organ/organisation indleder det i artikel 2 omhandlede søgsmål; i så fald fastsætter medlemsstaterne en rimelig frist for de godkendte nationale organers/organisationers svar.

Artikel 5

Forudgående varsel

1. Medlemsstaterne kan indføre eller opretholde bestemmelser om, at den part, som der skal indledes søgsmål mod, i forvejen underrettes herom; de medlemsstater, der benytter sig af denne mulighed, påser, at bestemmelserne vedrørende et sådant forudgående varsel giver mulighed for fuldbyrdelse af et søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud inden for en rimelig frist.
2. De betingelser for forudgående varsel, medlemsstaterne vedtager, meddeles Kommissionen og offentliggøres i C-udgaven af De Europæiske Fællesskabers Tidende.
3. Et forudgående varsel har opsættende virkning for forældelsen.

Artikel 6
Rapporter

Hvert tredje år, første gang senest den 31. december 2000, forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af dette direktiv.

Artikel 7
Bestemmelser, der sikrer større handlefrihed

1. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne indfører eller opretholder bestemmelser, der på nationalt plan sikrer de organisationer, der repræsenterer forbrugere, samt erhvervsorganisationer og/eller offentlige organer samt alle berørte personer, større handlefrihed.

Artikel 8
Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 1997. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse foranstaltninger, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 9

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Artikel 10

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand

LISTE OVER DE DIREKTIVER, DER ER HENVIST TIL I ARTIKEL 1, STK. 2

- Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 (vildledende reklame)
EFT nr. L 250 af 19.9.1984, s. 17
- Rådets direktiv 85/577/EØF af 20. december 1985 (aftaler indgået uden for fast forretningssted)
EFT nr. L 372 af 31.12.1985, s. 31
- Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986, som ændret ved Rådets direktiv af 22. februar 1990 (forbrugerkredit)
EFT nr. L 42 af 12.2.1987, s. 48; ændret ved direktiv 90/88/EØF; EFT nr. L 61 af 10.3.1990, s. 14.
- Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 (udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed), artikel 10 - 23
EFT nr. L 298 af 17.10.1989, s. 23
- Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 (pakkerejser, herunder pakkeferier og pakke-ture)
EFT nr. L 158 af 23.6.1990, s. 59
- Rådets direktiv 92/28/EØF af 31. marts 1992 (reklame for humanmedicinske lægemidler)
EFT nr. L 113 af 30.4.1992, s. 13
- Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 (urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler)
EFT nr. L 95 af 21.4.1993, s. 29
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/47/EF af 26. oktober 1994 (beskyttelse af køber i forbindelse med visse aspekter ved kontrakter om brugsret til fast ejendom på timeshare-basis)
EFT nr. L 280 af 29.10.1994, s. 83
- Europa-Parlamentets og Rådets direktiv ... af ... (aftaler vedrørende fjernsalg).

KONSEKVENSANALYSE

FORSLAGETS BETYDNING FOR VIRKSOMHEDERNE, HERUNDER ISÆR SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER (SMV)

Forslagets titel: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om koordinering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser

Dokumentets referencenummer:

Forslaget

1. Subsidiaritetsprincippet taget i betragtning, hvorfor er det nødvendigt med en fællesskabsretsakt på dette område, og hvad er hovedmålene herfor?

En fællesskabslovgivning på området er nødvendig på grund af den opsplitning, der er mellem de nationale lovgivninger, som bestemmer, hvilke retsmidler der er til rådighed i tilfælde af overtrædelse af en national lov, hvori visse direktiver indgår.

I tilfælde af overtrædelse af loven i en medlemsstat kan gældende søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud, der har sin oprindelse i en anden medlemsstat, ikke udøve deres virkninger, eftersom:

- søgsmålet i nogle medlemsstater kun kan indledes af organisationer, der er godkendt på nationalt plan (hvilket udelukker repræsentative organisationer fra "mål"-landet)
- søgsmålet i nogle medlemsstater kun kan antages til påkendelse i tilfælde af overtrædelse af national lovgivning.

Når man anvender reglerne i international privatret og den anfægtede praksis falder ind under lovgivningen i en anden medlemsstat, og deres lovgivning er en gennemførelse af samme fællesskabsdirektiv, er denne "forskelsbehandling" en hindring for, at det indre marked kan fungere ordentligt. På grund af manglende koordinering af nationale lovgivninger på området, er det tilstrækkeligt at "flytte" udgangspunktet for en retsstridig praksis for at være beskyttet mod søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud (Grønbogen om forbrugernes klagemuligheder, s. 84).

Målet for direktivforslaget er at få indført princippet om gensidig anerkendelse af de organer/organisationer, som (på grundlag af den nationale lovgivning, som de henhører under) kan indlede sådanne søgsmål i tilfælde af overtrædelse af en national lov, der er en gennemførelse af visse fællesskabsdirektiver.

Betydningen for virksomhederne

2. Hvem vil blive berørt af forslaget?

I princippet kan alle virksomheder (uanset størrelse eller økonomisk sektor) blive berørt af forslaget, hvis de kan begå en overtrædelse af en national lov, der er en gennemførelse af visse fællesskabsdirektiver; men omvendt giver forslaget dem også (og især) mulighed for at reagere på overtrædelser, som begås af skruppelløse konkurrenter. Blandt de organer/organisationer, der er "godkendt" til at indlede søgsmål (i tilfælde af overtrædelser, der omfatter flere EU-lande), finder man "organisationer, der er repræsentative for virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder i henhold til kriterier fastsat i den nationale lovgivning" (artikel 3).

Nogle virksomhedskategorier (f.eks. virksomheder der tilbyder salg pr. korrespondance) vil være mere berørt end andre, i og med at de oftest står over for overtrædelser, der er begået ud fra en postboks, der er åben på den anden side af grænsen, udelukkende for at omgå gældende national lovgivning.

Den repræsentative organisation for disse virksomheder på europæisk plan (EMOTA) har udtrykt enighed med de principper, der har været bestemmende for redigeringen af forslaget, i forbindelse med høringen omkring grønbogen, som lå til grund for fællesskabsinitiativet (jf. punkt 6).

3. Hvilke foranstaltninger skal virksomhederne træffe for at efterleve forslaget?

Ingen. Hensigten med forslaget er at sikre en effektiv håndhævelse af de bestemmelser, som allerede er gældende, og der indføres ingen yderligere forpligtelser.

4. Hvilke økonomiske konsekvenser kan forslaget få?

Forslaget kan bidrage til at sikre et sundt konkurrencemiljø og dermed skabe flere arbejdspladser, idet det giver mulighed for at sanktionere visse former for "marginal" adfærd, som kan betyde konkurrenceforvridning, der går ud over virksomheder, som overholder gældende lovgivning.

5. Indeholder forslaget bestemmelser, som tager hensyn til små og mellemstore virksomheders særlige situation (begrænsede eller anderledes krav, etc.)

Ingen. Kravet om forudgående varsel (artikel 5) er medtaget, for at der kan tages hensyn til den mulighed, at overtrædelsen skyldes manglende information om gældende lovgivning (eller på grund af fejlfortolkning af gældende lovgivning), således at den pågældende virksomhed selv kan rette op på følgerne af overtrædelsen.

En sådan hypotese er mere hyppig for små og mellemstore virksomheders vedkommende end for store virksomheder (hvor den "juridiske afdeling" normalt skal undersøge gældende lovgivning, inden virksomheden går ind på et "fremmed" marked).

Høring

6. Liste over organisationer, der er blevet hørt om forslaget, og oversigt over de vigtigste punkter i deres indstilling.

Forslaget som sådan har ikke været genstand for høring, eftersom det i sig selv er resultatet af den høring, der foregik i forbindelse med grønbogen (KOM(93) 576 endelig udg.). Blandt holdningerne til konklusionerne i grønbogen kan nævnes:

EMOTA (Europæisk Forening for Postordresalg):

"I den forbindelse støtter vi fuldt ud EuroCommerce's synspunkter, dvs.:

- muligheden af, at forbrugersammenslutninger kan benytte grænseoverskridende søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud (med en klar definition af en sådan organisation)
- handelsorganisationer burde have den samme mulighed for at forsvare kollektive interesser over for unfair praksis".

EUROCOMMERCE:

I grønbogen forklarer Kommissionen, hvordan forbrugersammenslutninger kan anvende grænseoverskridende søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud. Erhvervssammenslutningerne ønsker også at kunne forsvare kollektive interesser i tilfælde af illoyal praksis fra en virksomhed, der er etableret i en anden medlemsstat. EuroCommerce vil gerne understrege, at et søgsmål, hvor formålet ikke er at opnå skadeserstatning, burde være muligt ikke blot for forbrugerne, men også for erhvervssammenslutninger.

ISSN 0254-1459

KOM(95) 712 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

10

Katalognummer: CB-CO-96-027-DA-C

ISBN 92-77-99734-6

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg